

an paa Bestyrelsens Former, end paa den virkelige Indsigt i Omsætningsforholdene, som saadanne Bestyrere have. Vi have her — og jeg tillader mig at troe, at jeg veed ganske god Besked derom — en Mængde Sparekasser og andre Kasser, der ere grundede paa den nominelle Værdi af de Papirer, som de besidde, men det vilde sikkert være ligesaa rigtigt, at Regjeringen lod undersøge disse Privateters virkelige Værdi, som det vilde være ønskeligt, naar man havde ført Control med, i hvilke fremmede Statspapirer saadanne Instituter søgte at begrunde de Capitaler, der tilhøre deres Interessenter.

Krieger: Det var under Indtrykket af den Henvendelse, vi nylig have hørt fra den høitærede Formands Side, at jeg ligeoverfor den ærede Landskingsmand for Bornholm (Sonne) indskrænkede mig blot til at udtale den ledende Hovedgrundsetning, som, støttet paa Grundlovsbestemmelsen om Foreningsfriheden, efter min Anskuelse maatte være aldeles afgjørende mod en Fordring om, at saadanne Foreninger ikke skulde kunne stiftes uden Stadfæstelse, thi praktist vilde disse Foreninger ikke kunne leve uden Stempelbegunstigelse, og naar man betinger denne af en saadan formel Stadfæstelse, saa er det i Virkeligheden det Samme som at gjøre Regjeringen til Herre over, hvorvidt de her omhandlede Foreninger overhovedet skulle kunne danne sig eller ikke. Da det ikke her er Stedet — og deri er jeg ganske entig med den høitærede Formand — at komme ind paa en udførlig Drøftelse af dette Punkt, er det heller ikke muligt at tilføie saadanne nærmere praktiske Bestemmelser, der dog kunne knytte sig til den ledende Hovedgrundsetning. Derom der var Leilighed dertil, skulde jeg tillade mig at vise, at det af denne Grundsetning slet ikke følger, at der overhovedet ikke fra Lovgivningsmagtens Side kunde være Spørgsmaal om at træffe controllerende Foranstaltninger, saaledes som min ærede Collega fra Kjøbenhavn, maaskee ikke bemærkede, men ligesom indirecte vilde antyde, at jeg skulde have tilkjendegivet. Der er navnlig en Forholdsregel, som altid vil kunne bibeholdes, uden at jeg troer, at Noget, der henvender sig til Regje-

ringen for at opnaae nogen Undtagelse fra de almindelige Love, kan klage derover, og det er Offentligheden, en Offentlighed, som bliver alvorlig og virkelig gennemført. Det er en meget væsentlig Control, og den har den store Fordeel, at Regjeringen kan anordne og gennemføre den uden at paadrage sig Skin af noget som helst Ansvar, nogen som helst Garanti for, hvad der øvrigt skeer. Hvad der øvrigt kan gøres, eller ikke, er som sagt Noget, som man ikke her kan gaae nærmere ind paa; deri har den ærede Formand vistnok fuldkommen Ret.

Finantsministeren: Det forekommer mig, at, om man end, hvad jeg meget gjerne skal gjøre, maa yde den ærede Forslagsstiller al Anerkjendelse for den Barmhe, hvormed han omfatter disse Foreninger, saa vil netop hans Motivering af det Forslag, som han har stillet, føre til den Betragtning, at man ikke saaledes leilighedsvis kan styde denne Sag ind i en Lov, der handler om Stempelbegunstigelser, men at, ligesom den i ethvert Fald maatte adresseres til Indenrigsministeren som den, der nærmest er kaldet til at tage sig af den Slags Foreninger, saaledes er det heller ikke nok med at give en Bestemmelse om, at Statutterne skulle stadfæstes, hvortil hele Sagen, naar der overhovedet skal være Spørgsmaal om at kunne føre nogen virksom Control, maa gøres til Gjenstand for en særlig legislativ Behandling, for et særligt Lovforslag, og ikke, om jeg saa maa sige uden at lægge nogen ilde Betydning deri, hænges paa en Lov som den her foreliggende. Jeg maa som Finantsminister udtale, at jeg ikke ganske kan frigjøre mig for den Frygt, at, naar man vilde paalægge Regjeringen at skulle stadfæste Statuter for deslige Foreninger, da vilde man i Ulykkestilfælde vist heller neppe undlade i Kraft af Stadfæstelsen at vende Fordringer til Statskassen om Erstatning for dem, der lede Tab, maaskee ikke paa Grund af Feil i Statutterne, men paa Grund af en slet Administration af hele Foretagendet, hvortil der naturligtvis ved den her foreslaaede Bestemmelse ikke vilde være givet Regjeringen de nødvendige Midler. Jeg erkjender Nødvendigheden af, hvad det 7de konge-